

SLUŽBY PÉČE O TĚLO. ČÁST 1: ÚLOHA DOZOROVÝCH ORGÁNŮ

BODY CARE SERVICES. PART 1: THE ROLE OF SUPERVISORY AUTHORITIES

IVANA SCHWALLEROVÁ¹, EVA ČEHOVSKÁ², JANA DERKOVÁ³, JARMILA PETŘÍČKOVÁ⁴

¹Ministerstvo zdravotnictví České republiky, Praha, Česká republika

²Krajská hygienická stanice Olomouckého kraje se sídlem v Olomouci, Olomouc, Česká republika

³Krajská hygienická stanice Jihomoravského kraje se sídlem v Brně, Brno, Česká republika

⁴Krajská hygienická stanice Libereckého kraje se sídlem v Liberci, Liberec, Česká republika

SOUHRN

Krátké sdělení představuje první díl série aktualizující doporučení z roku 2012 pro služby péče o tělo a zaměřuje se na úlohu dozorových orgánů v této oblasti. Shrnuje právní rámec a upozorňuje, že tyto služby, často vnímané jako estetické, mají významný dopad na veřejné zdraví. Zdůrazňuje nutnost dodržování hygienicko-epidemiologických zásad, odborné způsobilosti a individuálního posouzení klienta včetně kontraindikací. Popisuje kompetence orgánů ochrany veřejného zdraví, České obchodní inspekce a živnostenských úřadů při kontrole bezpečnosti, hygieny a ochrany spotřebitele. Bezpečnost služeb je chápána jako nezbytný standard. Příspěvek dále konstatuje, že stávající právní úprava je funkční, avšak s ohledem na technologický vývoj lze očekávat její další zpřesňování a růst profesionalizace oboru.

Klíčová slova: péče o tělo – služby

SUMMARY

This short communication presents the first part of a series updating the 2012 recommendations for body care services, focusing on the role of supervisory authorities in this sector. It summarizes the legal framework and highlights that these services, often perceived as merely aesthetic, have a significant impact on public health. The text emphasizes the necessity of adhering to hygienic-epidemiological principles, ensuring professional competence, and conducting individual client assessments, including the identification of contraindications. It further describes the competencies of public health protection authorities, the Czech Trade Inspection Authority, and trade licensing offices in monitoring safety, hygiene, and consumer protection. The safety of these services is presented as an essential standard. Furthermore, the paper concludes that while current legislation is functional, ongoing technological advancements are expected to drive further refinement of regulations and increased professionalization of the field.

Key words: body care – services

<https://doi.org/10.21101/hygiena.a1913>

Úvod

V rámci činnosti pracovní skupiny Ministerstva zdravotnictví pro problematiku služeb péče o tělo budou postupně zveřejňovány krátké příspěvky aktualizující dokumenty z roku 2012 vztahující se k této oblasti.

Seriál přinese edukační sdělení určená především provozovatelům služeb péče o tělo poskytujícím činnosti epidemiologicky závažné (provozování holičství, kadeřnictví, pedikúry, manikúry, solária, kosmetických, masérských, regeneračních nebo rekondičních služeb, provozování činností, při kterých je porušována integrita lidské kůže), ale také pracovníkům krajských hygienických stanic vykonávajícím státní zdravotní dozor. První díl je zaměřen na úlohu dozorových orgánů.

Právní rámec

Na provozování služeb péče o tělo se vztahuje řada právních předpisů:

- zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1223/2009 ze dne 30. listopadu 2009 o kosmetických přípravcích,
- nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 ze dne 18. prosince 2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek, o zřízení Evropské agentury pro chemické látky, o změně směrnice 1999/45/ES a o zrušení nařízení Rady (EHS)

č. 793/93, nařízení Komise (ES) č. 1488/94, směrnice Rady 76/769/EHS a směrnic Komise 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES,

- nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci, ve znění pozdějších předpisů,
- vyhláška č. 137/2004 Sb., o hygienických požadavcích na stravovací služby a o zásadách osobní a provozní hygieny při činnostech epidemiologicky závažných, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů,
- nařízení vlády č. 278/2008 Sb., o obsahových náplních jednotlivých živností, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 264/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 64/1986 Sb., o České obchodní inspekci, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů.

Úloha dozorových orgánů

Současný životní styl přináší velkou poptávku po kvalitní, odborné a bezpečné péči o tělo a pleť za účelem posílení regenerace těla a zlepšení vzhledu pleti. V činnostech epidemiologicky závažných se jedná o poskytování odborné péče v provozovně kadeřnictví, pedikúry, manikúry, solárií, kosmetických, masérských, regeneračních nebo rekondičních služeb a činností, při kterých je porušována integrita lidské kůže (dále jen „služba“). Veřejností jsou poskytované služby vnímány jako estetická péče, avšak jejich přímý dopad na veřejné zdraví nelze opomíjet. Každý zákrok, každé použití přístroje i každý kontakt s pokožkou mohou, při nedodržení hygienických pravidel a neuplatnění dalších odborných znalostí, představovat zdravotní riziko. Pokud nejsou dodržovány hygienicko-epidemiologické zásady, nejsou uplatňovány znalosti v ochraně veřejného zdraví a znalosti odborné při poskytování služeb zákazníkovi, může každý zákrok či použití přístroje znamenat ohrožení zdraví.

K eliminaci případného poškození zdraví významně přispívá také pečlivé a zodpovědné zhodnocení vhodnosti nabízené služby ve vazbě na stav klienta, tzn. je potřebné disponovat znalostmi o kontraindikacích (stav nebo onemocnění, při kterém nelze službu poskytnout), které mohou v některých případech provedení služby znemožnit. Každý výkon v rámci nabízené služby je nutné posuzovat individuálně, a to jak z hlediska odborné vyspělosti a zkušenosti osoby poskytující službu, tak z hlediska informací poskytnutých zákazníkem v kontextu jeho objektivně rozpoznatelného zdravotního stavu bez přesahu do odborných lékařských detailů.

Pro všechny osoby poskytující službu zákazníkovi platí, že nesmí provádět výkony na nemocné kůži, manipulovat s jizvami a materskými znaménky ani zasahovat do sliznic, oční spojivky a rohovky. Z uvedeného vyplývá, že služba může být poskytnuta pouze zákazníkovi se zdravou kůží nebo s doporučením od odborného lékaře, že jeho zdravotní stav není překážkou pro danou službu. Toto pravidlo chrání nejen osobu poskytující službu, ale i zákazníka, a je nezbytnou součástí prevence šíření infekčních nebo jiných onemocnění.

Orgány ochrany veřejného zdraví posuzují hygienicko-provozní režim, zda je provozovna jako pracoviště schopna obstát z hlediska bezpečnosti práce a zda představují aplikované provozní postupy a zásady skutečně prevenci infekčních nebo jiných onemocnění.

V této oblasti plní klíčovou roli mimo orgánů ochrany veřejného zdraví i další kontrolní orgány. Česká obchodní inspekce kontroluje podle zákona na ochranu spotřebitele fyzické a právnické osoby, které nabízejí, prodávají, dodávají nebo uvádějí na trh související výrobky, např. přístroje, a to i z hlediska klamání spotřebitele. Živnostenské úřady dozírají na dodržování živnostenského zákona a obsahových náplní jednotlivých živností v rámci výše jmenovaných činností epidemiologicky závažných a rovněž posuzují možné klamavé reklamní praktiky. Orgány ochrany veřejného zdraví kontrolují hygienické podmínky provozu (osobní a provozní hygienu, znalosti v ochraně veřejného zdraví, jakost vody, kosmetické přípravky, zabezpečení lékárníčkou, podmínky činnosti a použití strojů, přístrojů a dalších zařízení, podmínky dezinfekce a sterilizace, čistotu, režim úklidu atd.) a dále též vykonávají dozor nad dodržováním povinností zakotvených v zákoně o ochraně spotřebitele při prodeji kosmetických přípravků a poskytování služeb upravených zákonem o ochraně veřejného zdraví ve vazbě na klamavé obchodní praktiky.

Bezpečnost v provozovně péče o tělo není volitelným standardem, ale povinností. Každá služba může být poskytována pouze tehdy, když je preventivně na maximální úrovni zajištěno, že neohrozí zdraví zákazníka ani personálu. Správné posouzení vhodnosti zákroku u konkrétního klienta, znalost limitujících omezení (kontraindikací), odborná manipulace s přístroji a dodržování hygienicko-epidemiologických zásad tvoří společně jedinou možnou cestu – bezpečnou praxi.

Závěr

Právní předpisy vztahující se ke službám péče o tělo v současné době poskytují stabilní a funkční rámec pro zajištění bezpečnosti klientů i personálu. S ohledem na rychlý rozvoj nových technologií, rozšiřující se používání aktivních látek s vyšším rizikovým profilem a rostoucí důraz na ochranu zdraví i životního prostředí však lze předpokládat, že v následujících letech dojde k dalšímu rozšíření a zpřesnění povinností v této oblasti. Tento vývoj povede k vyšší profesionalizaci oboru, ke zvýšení kvality a bezpečnosti poskytovaných služeb a k posílení důvěry veřejnosti v kosmetické a estetické procedury jakožto bezpečné a odborně zajištěné služby. K tomu nezbytně slouží i systém funkčních a kompetentních dozorových orgánů.

V příští části se budeme zabývat bezpečným prováděním služeb a možnými kontraindikacemi.

Tento příspěvek vznikl v rámci pracovní skupiny Ministerstva zdravotnictví pro problematiku služeb péče o tělo.

Střet zájmů: žádný.

*Došlo do redakce: 18. 3. 2026
Přijato k tisku: 24. 3. 2026*

*Mgr. Ivana Schwallerová
Oddělení hygieny obecné a komunální
Odbor ochrany veřejného zdraví
Ministerstvo zdravotnictví
Palackého náměstí 375/4
128 00 Praha 2
Česká republika
E-mail: ivana.schwallerova@mzd.gov.cz*
